

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Ukazovatele výkonnostnej zmluvy

Archeologický ústav SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Archeologický ústav SAV, v. v. i. (ArÚ SAV)

Štatutárny zástupca

doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc.

Adresa

Akademická 2, 949 21 Nitra

Kontaktné údaje

+421 37 64 10 051

Webová stránka

<https://archeol.sav.sk>

TEMATICKÝ OKRUH: EXCELENTNÝ VÝSKUM**Významné publikačné výstupy vedeckého výskumu****Ukazovateľ**

Priemerný ročný počet excelentných vedeckých publikačných výstupov.

Východisková hodnota

Priemerný ročný počet excelentných výstupov – excelentné štúdie 11,25 + monografie 10,75 – za roky 2020–2023 spolu **22,0**

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Priemerný ročný počet excelentných výstupov – excelentné štúdie (v cudzom jazyku) + monografie – za roky 2024–2026: **23**

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

Akreditácia: „There is room for improvement with regard to the international visibility of the institute. Many publications are in Slovak and do not reach an international scholarly audience.“

Akreditačný panel uviedol v publikačnej oblasti jedinou slabinu nášho ústavu - málo publikácií v cudzích jazykoch, bez bližšej špecifikácie toho, aký typ publikácií by sme si mali vziať za cieľ a napriek tomu, že za posledné obdobie sme evidovali výrazný nárast práve v tejto kategórii. Po vnútornej analýze našich publikačných výstupov považujeme za dôležité pre skvalitnenie nášho výskumu nárast počtu výstupov v dvoch kategóriách:

I. kategória obsahuje: články WOS CC JCR v rozsahu 90.-99.99; DECIL s najvyšším SJR vo vednej oblasti; články v Nature index; články v časopisoch zaradených v Nordic List, úroveň 1 alebo 2; Monografie (kapitoly) v Nordic List úroveň 1 alebo 2; Publikácie/štúdie v Q1; – priemerný ročný počet cudzojazyčných výstupov v tejto skupine za roky 2020-2023 je 11,25.

ArÚ SAV v poslednom období výrazne zintenzívnil svoju snahu o presadenie sa v excelentných časopisoch a iných publikáciách. Najčastejšie ide o výsledky multidisciplinárneho prístupu k riešeniu zložitých otázok súvisiacich s rekonštrukciou dávnovekého života prípadne prírodného prostredia. Za kľúčové považujeme, aby v rámci tvorby tohto typu štúdií bola slovenská časť za archeológiu zastrešená našimi pracovníkmi, čo je v rámci disciplíny jednoznačný indikátor excelentnosti výskumu.

Týmito výstupmi jednak dosiahneme lepšie zviditeľnenie v medzinárodnom vedeckom priestore, naplníme odporúčanie panelu publikovať naše výsledky v cudzích jazykoch, a zároveň otvoríme cestu našim vedcom ku kvalitnejšiemu medzinárodnému sieťovaniu.

II. V II. kategórii - „iné významom zodpovedajúce publikačné výstupy“ - považujeme za kľúčové publikovanie vedeckých monografií, editovaných kníh, resp. štúdií v rozsahu vedeckej monografie – priemerný ročný počet výstupov v za roky 2020-2023 je 10,75.

Vzhľadom na aktuálne klesajúcu vývojovú tendenciu v kategórii monografií/monografických štúdií (2020: 16, 2021: 13, 2022: 8, 2023: 6) považujeme v rámci skvalitnenia a zviditeľnenia nášho výskumu za kľúčové zvrátiť tento trend a zvýšiť počet monografií/monografických štúdií zo súčasného priemeru 10,75/rok na 12/rok, čo je dvojnásobok oproti roku 2023. Monografie ako ucelené diela sú vo vednom odbore archeológia nevyhnutnou súčasťou publikačnej praxe, keďže naše bádanie je založené na rôznorodých hmotných prameňoch a nálezových situáciách. Budeme sa snažiť, aby niektoré monografie vyšli aj vo významných zahraničných vydavateľstvách ako napr. Rudolf Habelt Verlag, Sidestone Press.

TEMATICKÝ OKRUH: EXCELENTNÝ VÝSKUM

Významné patenty a iné významné výstupy

Ukazovateľ

Počet iných významných výstupov v. v. i. – medzinárodné výstavné projekty v zahraničí a zahraničné výskumné expedície (zmluvný výskum).

Východisková hodnota

Počet iných významných výstupov v. v. i. v r. 2020–2023: 5 (3 x účasť na medzinárodných výstavných projektoch v zahraničí + 2 x terénny archeologický výskum v zahraničí).

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Počet iných významných výstupov v. v. i. v r. 2024–2026: 8

Zdôvodnenie (max. 500 slov)**Výstavné projekty v zahraničí**

ArÚ SAV, je tradične aktívny v medzinárodnom výskumnom priestore aj ako spoluorganizátor a výstavný partner medzinárodných výstavných projektov v zahraničí, ktoré sú výsledkom vedeckej analýzy a spracovania nálezových fondov a situácií spravidla zo širšieho geografického priestoru. To potvrdzuje vysokú medzinárodnú reputáciu našich vedcov a umožňuje ešte výraznejšie ukotvenie v medzinárodnom výskumnom priestore.

V tejto sfére ide o viacročný komplikovaný proces. Aktuálne pracujeme na výskumných výstavných projektoch v Nemecku, Španielsku a v Českej republike.

Archeologický výskum ArÚ SAV, v zahraničí

Dôležitou súčasťou začleňovania sa do medzinárodného výskumného priestoru je aktívna účasť na významných zmluvných terénnych zahraničných výskumných projektoch. Ide o dlhodobé expedície, ktoré majú prínos vo viacerých oblastiach – nové objavy, nové metódy, výchova mladej generácie, dlhodobá medzinárodná spolupráca, generovanie nových projektov.

TEMATICKÝ OKRUH: KVALITNÉ VÝSKUMNÉ PROSTREDIE

Úspešné doktorandské štúdium

Ukazovateľ

Počet doktorandov po dizertačnej skúške v pomere k celkovému počtu potenciálnych školiteľov.

Východisková hodnota

Počet doktorandov po dizertačnej skúške v pomere k celkovému počtu potenciálnych školiteľov v období 2020–2023: 20,89 %.

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Počet doktorandov po dizertačnej skúške v pomere k celkovému počtu potenciálnych školiteľov v období 2024–2026: 22 %.

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

V poslednom období, najmä v dôsledku nedostatku kvalitných záujemcov o doktorandské štúdium, sa znížil počet interných doktorandov na pracovisku. V záujme inštitúcie i vedeckej disciplíny je vychovávať novú bádateľskú generáciu. Z tohto dôvodu považujeme za potrebné zvýšenie počtu prijímaných doktorandov a v súlade s programom Výkonnostných zmlúv aj zvýšenie fyzického počtu a aj priemerného ročného počtu denných doktorandov po dizertačnej skúške v období 2024–2026 v pomere k celkovému počtu potenciálnych školiteľov na 22 %.

Doktorandské štúdium má ArÚ SAV zmluvne dohodnuté na troch univerzitách – Univerzita Komenského v Bratislave (UK) – štvorročné štúdium, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre (UKF) a Trnavská univerzita v Trnave (TU) – trojročné štúdium

TEMATICKÝ OKRUH: KVALITNÉ VÝSKUMNÉ PROSTREDIE

Veková vyváženosť a rodová rovnosť

Ukazovateľ

Podiel zamestnancov (FTE) vo veku nad 65 rokov na celkovom počte zamestnancov.

Východisková hodnota

Podiel FTE zamestnancov vo veku nad 65 rokov 2020–2023 bol 13,17 % na celkovom počte zamestnancov.

Navrhovaný cieľ do konca roka 2026

Priemerný podiel FTE zamestnancov vo veku nad 65 rokov za roky 2024–2026 na celkovom počte zamestnancov – max. **13 %**

Zdôvodnenie (max. 500 slov)

Personálna práca na všetkých stupňoch riadenia bude organizovaná tak, aby boli v zamestnaneckom pomere iba výkonní pracovníci. Súčasťou práce je priebežné znižovanie, resp. rušenie úväzkov pracovníkov vo vyššom veku, v záujme vytvorenia stabilných miest pre pracovníkov nastupujúcej generácie, prioritne pre postdoktorandské miesta, ale aj pre miesta v rámci ďalších kategórií výskumných pracovníkov, ale i špecialistov na úseku dokumentácie, či laboratórií. K výraznému omladeniu všetkých úrovní riadiacich štruktúr pracoviska sa pristúpilo v poslednom akreditačnom období.

Cieľom pracoviska je, aby priemerný ročný podiel FTE zamestnancov vo veku nad 65 rokov za roky 2024–2026 na celkovom počte zamestnancov dosiahol max. 13 %.

TEMATICKÝ OKRUH: SPOLOČENSKÝ DOSAH VÝSKUMU

Vzdelávanie

Ukazovateľ

Priemerný počet študentov zapojených do aktivít ArÚ SAV za rok.

Východisková hodnotaPriemerný počet študentov ZŠ, SŠ a VŠ zapojených do aktivít ArÚ SAV za rok: **75****Navrhovaný cieľ do konca roka 2026**Priemerný počet študentov ZŠ, SŠ a VŠ zapojených do aktivít ArÚ SAV za rok: **100****Zdôvodnenie** (max. 500 slov)

ArÚ SAV trvalo intenzívne podporuje aj zapájanie sa pregraduálnych študentov a žiakov ZŠ a SŠ do výskumnej prípravy. V období 2024–2026 je cieľom zvýšiť aktivity vo vzťahu k mládeži – žiakov ZŠ a SŠ. Tým sa vytvoria vhodné podmienky na vnímanie významu archeológie širokou verejnosťou a tiež sa zvýši potenciálny záujem o štúdium archeológie a príbuzných vedných disciplín.

Príklady typov aktivít:

- skautské aktivity na výskumoch
- tvorivé dielne
- tréningové výskumy
- stredoškolská súťaž v spolupráci so Slovenskou archeologickou spoločnosťou pri SAV, ktorej zámerom je lepšie poznanie a prezentácia archeologického kultúrneho dedičstva.

ArÚ SAV organizuje viaceré letné školy archeológie pre študentov univerzít na lokalitách od praveku až po stredovek. V rámci obnovenia výskumu pre vedecké a dokumentačné účely na UNESCO pamiatke v Iži (rímsky kastel) sa najmä študentom klasickej archeológie otvorila ďalšia brána do sveta antiky. Na zvolenskom Pustom hrade (spolu s ELTE univerzitou Budapešť) sa študenti učia základom výskumu stredoveku, v Bojnej sa venujú otázkam terénnej prospekcie a archeológie včasného stredoveku v európskom priestore. V Tatranskej kotline sa letná škola zameriava na multidisciplinárny výskum paleolitu (s Jagiellonskou univerzitou v Krakove). Na spoločnom výskume so špičkovou nemeckou univerzitou v oblasti archeológie v Kieli sa študenti naučia využívať pri výskume široké interdisciplinárne zázemie. Rôzne typy lokalít si vyžadujú rozličné metodické prístupy, čo je pre študentov mimoriadne atraktívne. Okrem terénnej praxe získajú študenti prehľad aj o spracovávaní materiálnej kultúry a ochrane kultúrneho dedičstva. Práve medzinárodný výskumno-vzdelávací priestor je dôležitý aj pri získavaní študentov, prípadne budúcich výskumných pracovníkov zo zahraničia. Mnohí z nich si prostredníctvom letnej praxe osvoja prácu v teréne i systém dokumentácie a poznania materiálnej kultúry, čo v budúcnosti môže výrazne ovplyvniť ich záujem o doktorandské štúdium, prípadne o výskumnú pozíciu v odbore.

TEMATICKÝ OKRUH: KVALITNÉ RIADENIE VEDY A VÝSKUMU

Každá v. v. i. vypracuje podklady pre štyri typy ukazovateľov a tieto podklady predloží príslušnému hodnotiacemu panelu pri hodnotení plnenia výkonnostných zmlúv 2024–2026.

Ukazovateľ: Stratégia a akčný plán

V. v. i. si vypracuje/aktualizuje svoju stratégiu, ktorú predloží príslušnému hodnotiacemu panelu najneskôr do 30. júna 2025.

Výstup: *Aktualizovaná stratégia v. v. i. (do 30. júna 2025).*

Podklad pre hodnotiaci panel: Správa v. v. i. hodnotiaca implementáciu stratégie a akčného plánu v. v. i. v rokoch 2024–2026.

Ukazovateľ: Ľudské zdroje

Podklad pre hodnotiaci panel: Správa v. v. i. o nakladaní s ľudskými zdrojmi na v. v. i. v období 2024–2026.

Ukazovateľ: Výkazníctvo a kontrola

Podklady pre hodnotiaci panel: Výročné správy v. v. i. za roky 2024, 2025, príp. 2026, stanoviská Ekonomicko-technického odboru Úradu SAV a vedenia príslušného oddelenia vied SAV a pod.

Ukazovateľ: Implementácia riadiacich štruktúr a kvalita riadenia

Podklady pre hodnotiaci panel: Správy o (príp. zápisnice z) činnosti vedeckej a správnej rady v. v. i. za roky 2024, 2025, príp. 2026, správa o činnosti medzinárodného poradného panelu v. v. i. za obdobie 2024–2026, správy o činnosti dozornej rady v. v. i. za roky 2024, 2025, príp. 2026 (vypracované dozornou radou v. v. i.) a pod.